

От приложените процедури на йерархичния клъстер анализ за всички изследвани показатели, с техните обобщени за целия период стойности, бе получена дендрограмата, показана на фиг. 5. На нея ясно се разграничава една обособена група (клъстерът вляво), включваща областите физикохимия, физика и приложна физика. Това именно са областите - категорични лидери, с най-високи стойности по почти всички показатели. Явно българските учени физици са успели най-добре да се впишат с постиженията си в световната наука, завоювайки авторитетни позиции в нея.

Следващият клъстер обединява дисциплините мултидисциплинарни изследвания, спектроскопия, органична химия/полимери, материалознание и биохимия/биофизика, като най-отдалечена от останалите е първата дисциплина, а най-голямо сходство е индицирано между спектроскопия и органична химия/полимери. Това са другите научни направления, които активно са били разработвани от българската научна общност в периода 1981-1998 г. и в които също са постигнати забележителни успехи и световно признание. Както се вижда, те също са свързани с физиката, както и с химическите науки.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ На основата на представения анализ може да се направи общият извод, че за България по отношение на разгледаните тук утвърдени наукометрични критерии водещи позиции заемат области от сферата на физиката, химията, математиката и техническите науки. Следващи по значимост са биологията и свързаните с нея дисциплини. Достойно място има и историята, която е и единствен значим представител на обществените науки. Учените от тези водещи области явно най-активно участват в световния научен процес, най-успешно вписват своите постижения в световния информационен поток и успяват да получат най-високо международно признание.

Тези констатации съвпадат с изводите, направени и от други изследователи (*Kozlowski, Ircha, 1999*), като корените за тази ориентация се свързват с приоритетите в научната и технологичната политика в бившия социалистически блок - насочени към развитието на научни направления, обслужващи главно тежката индустрия и военнопromишления комплекс. Освен това значение имат и различните публикационни стратегии (по отношение на публикуването в чужбина) на учените от природо-математическите, от една страна, и от хуманитарните и особено от обществените науки - от друга. Това се дължи безспорно и на спецификата на последните, които са насочени към изследване главно на национални и регионални проблеми.

Като цяло обаче добрата представеност на българските научни публикации от редица области във водещи международни и чуждестранни списания, както и относително високата им цитируемост, са ясна индикация за успешното включване на нашите учени в световните научнокомуникационни мрежи, което повишава престижа на родната ни наука и